

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

3.
СТРАНА

Учинци српско-мађарског самита

Време ивањских венаца

6.
СТРАНА

12.
СТРАНА

Фестивал Дунавске окуке

Сустрети барањских Срба

4.
СТРАНА

ПОЛИТИКА

Орбан и Николић о билатералним односима

Европска унија модел за „апсолутну безбедност”

У склопу прошлонедељне посете Србији, мађарски премијер Виктор Орбан састао се са српским председником Томиславом Николићем, са којим је разговарао о актуелном тренутку и перспективама односа двеју земаља

„Београд је капија Европе према Балкану и ЕУ не може дуго да опстане без Србије и Београда. То би било као кад би неко постављао врата према истоку ван оградe”, рекао је мађарски премијер Виктор Орбан, током разговора са председником Србије Томиславом Николићем. Орбан је оценио да Мађарска има интерес да сваки њен сусед постане члан Европске уније, јер је то начин и да се постигне „апсолутна безбедност” његове земље.

„Наш циљ је да свака нација и народ осећају Европу својим домом.

Српски народ, као део велике европске породице и европске културне баштине, жели да припада овој заједници”, навео је Орбан. Он је додао да

мађарска влада подржава напоре Србије на европском путу:

„То није питање актуелне политике, већ принципијелни став и морална обавеза коју имамо, захваљујући заједничкој историји и коренима у Средњој Европи”, поручио је премијер Мађарске.

Председник Србије Томислав Николић је оценио да је политички дијалог између Београда и Будимпеште „на највишем и високом нивоу интензиван у последње две године”.

„Уверен сам да ће разговори током самита допринети продубљивању политичких, економских, културних и свих других облика сарадње између Србије и Мађарске”, рекао је Николић, осврнувши се на чињеницу да је тога дана у Београду одржана заједничка седница влада двеју земаља.

Николић је рекао да су значајан подстицај унапређењу дијалога и

СОПСТВЕНИ МОДЕЛ ИЗЛАСКА ИЗ КРИЗЕ

„Ми политичари знамо да ситуација без проблема не постоји, већ да можемо изабрати између већег и мањег проблема. Чланство у ЕУ доноси бројне погодности, али треба бити свестан чињенице да ту постоје и проблеми”, нагласио је Виктор Орбан.

„Мађарска је имала сопствени модел изласка из економске кризе и имала је пуно проблема због тога”, подвукао је Орбан и оценио да се тај модел показао као добар и реалан.

јачању сарадње у свим областима од заједничког интереса дале заједничке посете председника, а посебно прошлогодишња посета мађарског председника Јаноша Адера Београду, као и то што су Адер и он тада заједнички одали пошту невиним страдалим Србима и Мађарима током Другог светског рата у Чуругу.

„Тада смо се сагласили у свему, а ја бих и сада поновио нашу опредељеност да се окренемо будућности и новој историјској страници у нашим односима”, рекао је он и додао да у том духу мора бити „поглед у прошлост, у којој су Србија и Мађарска некада биле на истим, а некада на супротстављеним странама”.

Председник Србије је рекао да су Србија и Мађарска због географског простора и упућености једних на друге изградиле чврсте историјске и културне везе, а да данас две земље спаја и заједничка визија европске будућности региона.

„Ваша доследна подршка остваривању наших аспирација ка чланству у ЕУ је изузетно драгоцену”, поручио је Николић.

„Захвални смо Мађарској на искреној подршци у евроинтеграцијама Србије, а посебно на солидарности током катастрофалних поплава”, нагласио је председник Србије. ■

Сусрет Дачић-Наврачич

НАЈАВЉЕНЕ ЧЕШЋЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

Први потпредседник Владе и министар спољних послова Србије Ивица Дачић састао се на маргинама првог самита Влада Србије и Мађарске у Београду, са министром спољних послова и трговине Мађарске Тибором Наврачичем. Дачић се захвалио на доследној подршци Мађарске европским интеграцијама Србије, као и на брзо пруженој техничкој и помоћи у људству приликом недавних поплава. Овом приликом, упутио је и позив мађарском колеги да на јесен дође у званичну билатералну посету Србији.

Наврачич је истакао опредељеност Мађарске за наставак процеса проширења ЕУ на регион Западног Балкана, и поновио спремност Будимпеште да пренесе своја искуства и пружи политичку, стручну и техничку помоћ Србији у процесу приступних преговора. У том контексту, договорене су редовне консултације и интензивнија сарадња два министарства у наредном периоду, наводи се у саопштењу.

Ошворен културни центар Мађарске у Србији

Институт „Балаши” примио прве посетиоце

Дуго најављивано отварање културног центра Мађарске у Србији, уприличено је недавно у здању у београдској Грачаничкој улици, у институционалној форми Одељења за културу Амбасаде Мађарске и главном граду Србије.

Приликом прошлонедељне посете Србији мађарског премијера Виктора Орбана Србији и разговора који је водио са српским председником Томиславом Николићем, изражено је обострано задовољство због отварања овог културног центра, који ће бити и седиште Културног института „Балаши” – „Мађарски колегијум Београд”.

Виктор Орбан је нагласио да је отварање ове културне установе „разумљиво само по себи”, будући да је Београд вековима био престоница културе и стетиште народа и вера.

„Две нације могу да се упознају, а за нас Мађаре је веома важно и да се

У здању у Грачаничкој улици у српској престоници, премијер Мађарске Виктор Орбан и председник Србије Томислав Николић отворили су Одељење за културу Амбасаде Мађарске у Београду, у чијем склопу је и Културни институт „Балаши”

заболе”, истакао је премијер Орбан и додао да се Мађарска залаже да свака нација успешно сачува културни идентитет у Европи.

Николић је рекао да савремена уметност, просвета и наука у обе земље вуку своје корене из заједничке прошлости, а како је навео, потврда тога је и чињеница да је најстарија књижевна и културно-научна институција српског народа – Матица српска – основана 1826. године у Пешти.

Он је подсетио на нека имена уметника који су стварали на простору обе државе, попут композитора Корнелија Станковића, сликара Петра Добровића и песника Шандора Петефија (Александра Петровића).

Седиште Института је у Грачаничкој улици 14, а његов директор Јанош Деже изразио је наду да ће рад ове културне установе допринети да се српски и мађарски народ боље упознају.

Д. Ј.

Учинци српско-мађарској савезности у Београду

ПОЛИТИКА

Потписано више међудржавних споразума

Владе Србије и Мађарске одржале су заједничку седницу након које је потписано неколико споразума из области саобраћаја, животне средине и сарадње министарстава унутрашњих послова

Споразум између Владе Србије и Владе Мађарске о друмском превозу путника и ствари потписали су потпредседница Владе и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Србије Зорана Михајловић и министар за национални развој Мађарске Миклош Шестак.

Билатерални споразум о правном статусу Регионалног центра за животну средину за Централну и Источну Европу потписали су министарка пољопривреде и заштите животне

средине Србије Снежана Богосављевић-Бошковић и државни секретар Министарства пољопривреде Мађарске Иштван Нађ.

Министри унутрашњих послова Србије и Мађарске Небојша Стефановић и Шандор Пинтер потписали су протокол између два министарства о оснивању и функционисању заједничког контакт центра за сарадњу полиција. Они су потписали и протоколе о мешовитим патролама дуж заједничке границе и о функционисању прелаза Бачки виногради.

Односи Србије и Мађарске су у успону, изјавио је премијер Србије Александар Вучић након прве заједничке седнице влада двеју држава у Београду, поручивши да ће Србија бити добар и одговоран партнер Мађарској.

„Односи Србије и Мађарске су у успону и уместо формално добрих, а традиционално неповерљивих односа, надам се да сада успостављамо односе поверења, искрености, поштовања и разумевања. А што се тиче премијера Виктора Орбана, кога ми овде у Србији доживљавамо као пријатеља, и он и чланови његове владе увек су добро дошли“, рекао је премијер.

Вучић је у изјави за медије у Палати Србија рекао да је у разговору „у четири ока“ са Орбаном било речи о конкретним видовима сарадње две владе и то на питањима почев од мађарске подршке Србији на њеном

ПРИВРЕДНЕ ТЕМЕ

Премијер Србије Александар Вучић посебно је истакао да је са својим мађарским колегом Орбаном разговарао о изградњи пруге Београд-Будимпешта и Суботица-Сегедин-Баја, као и о отварању већег број граничних прелаза.

„Да будем искрен, тражио сам савете у вези са нашим заједничким економским и политичким проблемима, али и темама које ћемо морати да разматрамо и решавамо у будућности, попут Јужног тока“, навео је Вучић.

европском путу до изградње железничке и путне инфраструктуре.

Најавио је разговоре о питањима из области образовања, просвете и културе, додајући да је премијер Орбан предложио стипендирање 50 особа из Србије у Мађарској, као и да Србија преузме обавезу да школује одређен број Мађара у Србији.

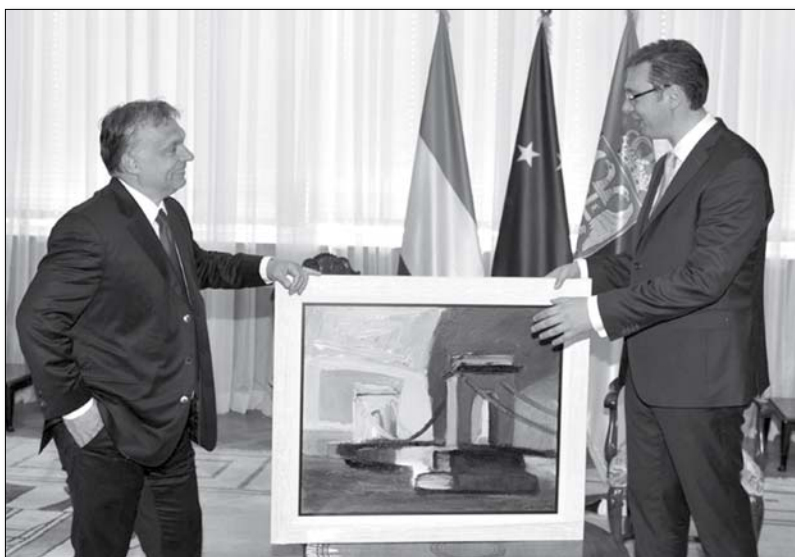
„Могућности наше билатералне сарадње су огромне. Договорили смо се да у појединим пројектима учествујемо заједно, да бисмо обезбедили заједнички приступ ЕУ фондовима и како бисмо овај тежак тренутак искористили да учврстимо нашу инфраструктуру“, рекао је премијер.

Вучић је нагласио и да Мађарска подржава прикључење Србије Европској унији, као и да је Орбан свом српском колеги потврдио да не може да дође до било каквих потешкоћа које би промениле такву одлуку његове земље.

„Србија је наша морална обавеза и то је политика историјског заједништва Србије и Мађарске“, рекао је Орбан.

Орбан је додао и да ће иако тренутно питање проширења ЕУ није популарно у тој заједници, његова земља урадити све да питање проширења постане прихватљиво. Истакао је да је Вучић одлучан и амбициозан партнер као и да је пре неколико година са тадашњим премијером Србије Зораном Ђинђићем потписао више тачака споразума који је могао да буде основа за поверење између две земље, али да је његово спровођење из познатих разлога обустављено.

„Мислим да сам сада стекао partnere за будуће године“, рекао је Орбан.

Привредна сарадња у региону

Удружени до енергетске сигурности

Привредне коморе Србије, Мађарске и Бугарске потписале су мултилатерални споразум о широј сарадњи на плану економског развоја и енергетске сигурности

На конференцији у Бечу, коју су организовали *Natural Gas Europe* и Иницијативе за Средњу Европу (ИПМ), три стране су издале заједничко саопштење у којем су се сложиле да заједно организују форум за координацију енергетске политике која би повећала просперитет у региону. Форум ће бити отворен за њихове чланове, владе и комшије у Централној, Источној и Јужној Европи. Одлучено је да се форуму да име *Дунавска енергетска иницијатива* и коначан договор ће бити постигнут у септембру у Будимпешти.

Жељко Сертић, председник привредне коморе Србије рекао је тим поводом:

— Одушевљен сам тиме да су председници привредних комора Србије, Мађарске и Бугарске потписали заједнички споразум који обавезује на стварање новог форума и радујем се блиској сарадњи са колегама из Мађарске и Бугарске на овом пројек-

ту. Форум ће радити на координацији између владе, привреде и организација цивилног друштва у нашим земљама како би осигурали да имамо већу координацију енергетске политике, која ће бити креирана да створи већи напредак за све.

Почасни председник Мађарске привредне коморе Имре Тот, сматра да је ово важан корак напред у побољшању преговарачке моћи у региону. Централна, Источна и Јужна

Европа морају да заузму јединствен геополитички положај у испоруци фосилних горива. Кроз већу сарадњу, планирамо да се побољша конкурентност наше привреде, смање цене енергената за крајње потрошаче и умањи емисија ЦО2 за цео регион. ■

ДРУШТВО *Сусрети барањских Срба*

Вишеструки мотиви окупљања у Удвару

„Овога пута смо се определили за опуштенији програм и нагласак ставили на дружење. У програм смо укључили и обележавање Дана детета”, каже за СНН Радован Горјанац, један од организатора српских сусрета у Удвару

Четврти регионални сусрет српских народносних самоуправа и удружења у Жупанији Барања, одржан је у организацији Самоуправе Срба у Печују, Самоуправе Срба у Удвару и Печујско-барањског српског удружења. За разлику од ранијих година, када су биле одређене теме о којима ће се водити дискусија, сада је на овом традиционалном окупљању барањских Срба, нагласак

и његовима, а Српска самоуправа из Печуја организовала је за ту прилику и послужење за учеснике и госте.

Осим празновања Дана детета, овогодишње окупљање српских самоуправа и организација у Барањи било је обојено и представљањем гастрономских специјалитета. Пекли су се ђевапи, окретала се овца на ражњу. На спортском терену играо се фудбал, а снаге су одмериле четири

био стављен на дружење и обележавање Дана детета.

Малишане су забављали дечји аниматори из Новог Сада — Жељко Веселко, Танца Наранца и Маша Машница, који су у Дому културе извели представу „Другарство без мане”.

Деца су уживала у представи, а након тога глумци су у оближњем парку развеселили малишане играма

екипе. У првој утакмици тим „Ветерани” из Петроварадина (Србија), победио је екипу СКД „Просвјета” из Дарувара (Хрватска). У другом дуелу, Српска самоуправа из Печуја била је боља од домаћина Удварчана, које је предводио начелник села Артур Ждрал.

У утакмици за треће место, гости из Хрватске савладали су тим из Удвара, а у финалу, екипа Самоупра-

ве Срба у Печују поражена је од „Ветерана” из Петроварадина.

Након фудбалских утакмица, уследио је културни програм у којем су наступила два културно-уметничка друштва: СКД „Просвјета” из Дарувара, на челу са уметничким руководиоцем Срђаном Бојчићем и КУД „Банат” из Деске, предвођен председником Кристифором Брцаном. Оба ансамбла представила су три кореографије и публици приказала богатство српског фолклора.

Уследило је народно весеље, које је трајало до касно у ноћ. За добро расположење гостију побринуо се Породични оркестар „Бошњаци”, ко-

јем су се прукључили и музичари Стојан Брцан, Тамаш Вари и Марко Радић. Певао је познати солиста Раде Сенић.

Прославу Дана детета финансијски је подржало Министарство за људске ресурсе, док је организацију IV Регионалног састанка српских народносних самоуправа и организација у Жупанији Барања суфинансирао Културни и документациони центар Срба у Мађарској. Материјалну подршку обезбедили су још локална самоуправа и бирачко тело Срба у Удвару (Печудварду), Самоуправа Срба у Шиклошу и Самоуправа Срба у Печују.

Предраг Мандић

Заседала новосенџиванска Српска самоуправа

Српска црква и галерија отварају врата и за Дане села

Самоуправа Срба у Новом Сентивану, на чијем је челу Јелена Марковљев-Веселинов, средином јуна месеца одржала је седницу како би размотрала обавезе и задатке у вези са реализацијом приредбе Дани села, и изнела актуелности везане за српску мањину у овом селу. Чланови Српске народносне самоуправе најпре су се договорили око начина укључивања у организацију ове традиционалне сеоске манифестације, на којој се осим мештана, очекују и гости из пограничних насеља у Србији. Договорено је да за време трајања Дана села српска православна црква и музеј у парохијском дому буду отворени за све заинтересоване посетиоце.

На седници је било речи и о летњим камповима. Као и претходних година, чланови Српске самоуправе су одлучили да ће финансијски подржати одлазак српске деце из Новог Сентивана у Српски језички камп „Вук Караџић” у Балатонфењешу, као и на Батањски фолклорни камп.

Разговарало се о неопходном уређењу српске цркве и њене околине, као и о прослави храмовне славе. Како сазнајемо, следећа седница Српске самоуправе у овом месту биће посвећена управо припремама за свечано празновање Велике Госпојине, патрона српског храма.

П. М.

ТРАДИЦИЈА СЕ НАСТАВЉА И ПО УКИДАЊУ САМОУПРАВЕ

По окончању приредбе, која је за циљ имала тешње повезивање и дружење српских активиста и пријатеља, за кратак резиме упитали смо Радована Горјанца, председника Самоуправе Срба у Печују.

— Сусретима смо придодали и обележавање Дана детета, који обично празнујемо последње суботе у мају. Сада смо ову традиционалну приредбу померили и мислим да је све добро прошло, пре свега захваљујући гостима, дечјим аниматорима из Новог Сада, које је предводио Жељко Веселко. Надам се да ћемо догодине, јубиларни, пети по реду регионални састанак, такође моћи овде да одржимо. У Удвару ће, нажалост, бити укинута Српска самоуправа, али се надамо да ћемо успети да пронађемо неко решење како бисмо наредне године обележили наш јубилеј. Моју наду поткрепљује чињеница да у овом селу постоје многобројни поштоваоци српске културе, а и начелник села нам је увек излазио у сусрет. Убеђен сам да ће догодине домаћин V Регионалног састанка српских народносних самоуправа и удружења у Жупанији Барања бити управо Удвар — истакао је за СНН господин Горјанац.

Мирослава Којадиновић

ТИМАКУС (1)

На великом простору Источне Србије, Тимок је синоним за реку. Када од Параћина кренете ка Крајини, ићи ћете поред и преко Црне реке, Црног Тимока. Од Ниша ка Зајечару путујете величанственом клисуром дивљег Сврљишког Тимока. Мноштво тунела којима се пут и пруга пробијају не даје могућност да у њему уживате, већ га само угледате на трен као слику која вам бежи, па се опет појави. Ако са Старе планине, од Калне, кренете ка Књажевцу, путујете са Трговишким Тимоком. Од Књажевца ка Зајечару води вас Бели Тимок, који у сам град улази са десне стране, а Црни Тимок са леве. Одатле на даље, све до Дунава, текао је Доњи Тимок, Велики Тимок, или просто Тимок.

У прастара времена текао је као Т'мак уа – тамна вода – у доба Трачана као Тимахо, а Римљани су га звали Тимакус. Крај њега су живели Тимахи у Тимакусу, Мајусу, Тимакусу Минусу и Тимодоксиону. Јустинијан и Галерије јездили су крај његовог тока. Словени, носећи у својим светлим очима зеленило својих великих северних вода, зауставили су се крај њега и назвали га Тимак, касније Тимок, а себе саме Тимочанима. Касније су долазили људи са других страна и сви су постајали Тимочани.

Вековима је носио нашу и туђу крв, зној и тајне и таложиих Дунавом у воде далеких мора, које се мешају, чак тамо до Азије и Африке. Тако смо бивали део далеких светова о којима се тада мало знало. Војске су га газиле, напајао је коње и врбе, кише су га мутиле, а он је, зелен, шапутао, грголио, клокотао и хучао... од вајкада до недавно.

Доњи, Велики Тимок је моја река. У мом детињству још увек је млео жито у бројним воденицама, мочиле су се конопље у његовим плићацима, прала вуна по брзацима, купали коњи, краве и овце, прале пољаве и крпаре. Са његових ада превожен је песак за градњу, крај обала се пекла цигла и биберцрп. У њему су се мрстиле и праћакале рибе, млађ нам је голицала глежњеве, играле се видре на скровитим местима, дивље патке поносно једрећи низ реку водиле су своје пачиће нанизане у савршеном реду, а плиске гацале уз обалу. Најлепша, најзеленија, најмириснија река била је таман по нашој мери: довољно велика да опере и самеље, довољно мала да јој нађемо газ. (...)

СВЕТИОНИК

Не размишљај о оном што немаш.
Размишљај о томе шта можеш учинити с оном што имаш.

Ернест Хемингвеј

Најсигурнији начин да не постанеш врло несрећан је да не захтеваш да будеш врло срећан.

Артур Шопенхауер

Најбољи начин да оствариш своје снове је да се пробудиш.

Мухамед Али

Можеш доживети стотину, ако се одрекнеш свих ствари због којих бисте хтели да доживиш стотину.

Вуди Ален

Још једно представљање романа Драгомира Дујмова

„Време месечарења” у Бачком Душанову

Гост из Будимпеште је, у разговору са модератором Ђорђем Кубурићем, открио појединости о томе како је проналазио документа за свој нови роман и како је дело настајало. Потом је прочитао одломке који су послужили као подлога за интерактивно вече

У северном делу Бачке, 30 километара од Суботице, налази се место Бачко Душаново, које је насељено потомцима српских добровољаца из Првог светског рата. Угледни доктор Лука Анђелић, управник Одељења за гинекологију и акушерство у суботичкој Општој болници, поред свих професионалних обавеза, предзео је нешто због чега је постао још омиљенији међу својим суграђанима. Др Анђелић је стару крупару свога деде преуредио у модеран комплекс у којем ће путник намерник, у маленом Бачком Душанову, наићи на одличан ресторан, модерну куглану и базен. Укратко, створио је праву оазу мира и спокоја.

КУЛТУРА

Како би оплеменио овај предивни простор, домаћин је поред ликовних колонија које се овде приређују, замолио и суботичког песника Ђорђа Кубурића, добитника књижевне награде „Ленкин прстен”, да једном месечно организује књижевне сусрете са писцима и песницима.

До сада су овде гостовали многи познати књижевници, међу којима су били: Владимир Пишало, Светислав Басара, Бошко Крстић, Перо Зубац, Сава Дамјанов и Абдулах Сидран. На иницијативу Бошка Крстића, писца и уредника суботичког књижевног часописа „Руковет”, Ђорђе Кубурић је позвао Драгомира Дујмова, песника и прозисту из Будимпеште да промовише свој нови роман „Време месечарења”.

Књижевни сусрет одржан је на Видовдан. У сали за промоције књига, Ђорђе Кубурић је поздравио госта и педесетак љубитеља писане речи, којима није било тешко да допућују из Суботице, Бачке Тополе и других места. Наравно, промоцији су присуствовали и сви заинтересовани из Бачког Душанова.

Драгомир Дујмов је у разговору са модератором Ђорђем Кубурићем, открио појединости о томе како је проналазио документа и како је роман настао. Аутор дела „Време месечарења” прочитао је неколико пасуса, који су касније послужили као подлога за питања од стране знатижељне публике.

Драгомир Дујмов се на крају сусрета захвалио домаћинима на позиву, а такође и публици на занимљивом књижевном дружењу.

Р. В.

Признање светској „Тамбурица фесту”

Ана Михаљевић најбољи примаш

Млада музичарка из Мађарске освојила је престижно признање на седмом по реду „Тамбурица фесту”, који је на Петроварадинској тврђави окупио дванаест тамбурашких састава

У такмичарском делу „Тамбурица фесту” представио се и Тамбурашки оркестар „Дунавкиње” из Мохача. Овај састав већим делом чине даме, које су за кратко време постале изврсни музичари под управом надалеко познатог музичара и наставника Јожефа Ковача Вершендија. Публика је овом приликом чула три мађарске песме, Брамсову композицију „Монти чардаш” и „Шеву”.

Гледаоци су топло поздравили интерпретацију младих Мохачанки и њиховог професора, као и Габора Ковача, а према музичарима из Мађарске није остао равнодушан ни стручни жири. За најбољег примаша „Тамбурица фесту” проглашена је Ана Михаљевић, примаша састава „Дунавкиње”. Кћерки професора Српске школе у Будимпешти Бранка Михаљевића, признање је уру-

чине када су ме прозвали на бину. Плакала сам и веома сам се радувала – рекла нам је, још увек под утиском, Ана Михаљевић.

Она је пре пет година почела да свира тамбурицу и од тада се код ње развила огромна љубав према инструменту и тамбурашкој музици. Циљ младе уметнице је да школовање настави на Музичкој академији у Бечу.

– То је моја највећа жеља, али треба још доста рада – каже скромна Ана Михаљевић која је примала многобројне честитке.

Мохачани могу да се диче својим „Дунавкињама” – оркестром који је постао познат и признат на „Тамбурица фесту”. Чланови састава су на Петроварадину имали прилику да се друже и са Звонком Богданом, легендарном панонске шансоне.

Крај овогодишњег фестивала означио је величанствени ватромет и наступ Светлане Цеце Ражнатовић, коју су најпре пратили тамбураши „Бисера” из Суботице, а потом бенд са којим она сарађује.

П. М.

ДУХОВНОСТ

Ивањдан у Стоном Београду

У славу Светог Јована Крститеља

Српска православна црква и верници обележили су Ивањдан, празник посвећен рођењу Светог Јована Крститеља, који је и храмовна слава српске цркве у Стоном Београду

Прослава Ивањдана, храмовне славе у Стоном Београду, одржана је у недељу 6. јула. Свету архијерејску литургију служио је епископ будимски господин Лукијан, уз саслужење јеромонаха Андреја — игумана манастира у Српском Ковину, протојереја Лазара Пајтића — архијерејског намесника и ђакана Зорана Живића, а саслуживао је и администратор стонобеоградске парохије протонамесник Далибор Миленковић.

Упутивши поздравне речи присутнима, владика Лукијан је истакао значај празника Ивањдан, односно рођења Светог Јована претече.

Међу гостима из свих крајева Ма-

ђарске, литургији су присуствовали и народни посланик Иштван Шигли, председник Самоуправе Срба у Мађарској и портпарол српске мањине у Парламенту Љубомир Алексов и градоначелник Стоног Београда Андраш Чер-Палкович, који је говорио о важности вере, неговања културних вредности и обичаја.

— Пријатно сам изненађен мноштвом народа и лепотом храма, а велика нам је част што прослави присуствује епископ будимски господин Лукијан. Жеља нам је да помогнемо српском народу, а мислим да у Стоном Београду примерно живе и Срби и Мађари — истакао је градоначелник.

Уприличена је и празнична литија, опход око цркве, а одржан је кратак помен ктиторима и приложницима храма и оним житељима Стоног Београда који више нису међу живима. Пред крај свете архијерејске литургије уприличен је чин резања славског колача и освећење кољива. Овогодишња кума је била Мирјана Ме-

ЗАШТО СЛАВИМО ИВАЊДАН

Свети Јован Крститељ, који је најављивао долазак Месије и у реци Јордан крстио Господа Исуса Христа, рођен је у породици свештеника Захарија и Јелисавете, Богородичине рођаке. У Четворојеванђељу је записано да је Јовановим рођењем испуњено пророчанство анђела о дару Божјем Захарију и Јелисавети који су у дубокој старости добили потомство. Јован је као млад отишао у пустињу, где се хранио корењем и дивљим медом. У проповедима је критиковао морално посрнуће својих савременика, захтевајући да се покају и врате животу по Божјим законима. Јован је крштавао људе у реци Јордан, говорећи им да их он крсти водом, а да „за њим иде онај који ће их крстити Духом Светим и огњем“.

У календару СПЦ Светом Јовану се чини помен три пута годишње. Ивањдан је честа слава српских породица, а за овај празник су везани и многобројни народни обичаји.

рјени са кћерком и унуком, а следеће године то ће бити Ладислав Шандоровић, са породицом.

Протонамесник Далибор Миленковић је за наш лист напоменуо да због финансијских проблема месне Српске самоуправе, ове године није уприличен културно-уметнички програм.

— Иако је ове године прослава храмовне славе нешто скромнија, она је била духовно богата и слава је на достојан начин обележена. Овогодишња прослава у Стоном Београду окончана је свечаним ручком који су финансирале месна Српска самоуправа и Српска православна црквена општина.

П. Алексов

КУД „Рузмарин“ негује стари обичај

Чобанац искићен ивањским венцима

Најпознатији обичај на Ивањдан је плетење венаца од ивањског цвећа. Обичај је да се на Ивањдан бере лековито биље, а од цвећа плету венци, који се потом стављају на куће и ту остају целе године, као благослов том дому. Венци се такође носе и на гробове најближих.

У народу је уобичајено да се на венце од ивањског цвећа ставља и бе-

Већ четврту годину за редом, чланови КУД-а „Рузмарин“ организују плетење ивањских венаца у Чобанцу. Овога пута одлучили су да тај обичај још више приближе мештанима, па су их на Главном тргу упознали са овом лепом српском традицијом

ли лук, јер он, како се верује, чува кућу од грома. Девојке, кроз тај венац,

гледају рађање сунца „да би биле румене као што је оно“. У народу постоји обичај да се људи на Ивањдан братиме и куме „по Богу и Светоме Јовану“ стога што се Јован Крститељ сматра узором поштења.

На манифестацији коју су у Чобанцу и ове године организовали чланови КУД-а „Рузмарин“, било је много оних који нису српског порекла, односно оних у чијим домовима се плетење ивањских венаца више не практикује. Међу њима смо срели и једну млађу Чобанчанку која се недавно удала за Србина и која је ову прилику желала да искористи како би сазнала нешто више о обичају породице свог мужа.

Задовољство међу учесницима је било видно, а многи су донели колаче, домаће сокове и друга пића, а уз музику је све било много лакше и лепше.

Било је много посетилаца и из околних места, па је тако из сентандрејског Музеја „Ференци“ дошла историчарка др Сигетине Тот Јудит и на лицу места скупљала материјал за посао којим се бави.

Предвече, када су венци били завршени, почела је игранка. У сумрак је у дворишту Сеоске куће запаљена ватра коју су храбрија деца прескакала, а на дом су бачени прошлогодишњи ивањски венци.

Да је чување српских обичаја један од циљева КУД-а „Рузмарин“, сазнајемо и из написа на њиховој интернет страници:

„Мештани српске националности су саставни део становништва Чобанца, а њихови обичаји и празници су и наши“.

Р. Хорват

Ваљево је недавно било домаћин Кампа и кроса РТС-а за децу из региона и дијаспоре, а ове године учешће су узели наши млади sunarодници из девет земаља: Данске, Шведске, Русије, Швајцарске, Мађарске, Хрватске, Републике Српске, Грчке и две екипе из Србије. Осамдесет петоро деце, узраста од осам до осамнаест година, и петнаест педагога у њиховој пратњи, заокружили су бројку од равно стотину учесника.

Програм активности био је најсадржајнији од свих осам до сада одржаних кампова. Све је почело посетом Патријаршији СПЦ у Београду, где је полазнике кампа у име патријарха Иринеја дочекао владика Андреј, који их је упознао са историјом цркве и православља у Србији.

Кампери су затим посетили стару ваљевску чаршију Тешњар и Споменик борцима револуције, Културно-историјски комплекс „Бранковина“, Модерну галерију, Народни музеј и Муселимов конак. Потом је следила посета Истраживачкој станици „Петница“ и Петничкој пећини, као и манастирима Лелић и Ћелије, у којима су се поклонили моштима владике Ни-

Камп и крос за децу из региона и дијаспоре

Швајцарска укупни победник

Шесторо ученика Српске школе из Будимпеште представљало је српску заједницу у Мађарској на спортској манифестацији која је ове године одржана у Ваљеву

колаја и оца Јустина. Деца су један дан боравила у чувеној ваздушној бањи „Дивчибаре“, која се простире на подручју четири општине – Ваљево, Пожега, Мионица и Косјерић.

У исто време одржано је десетак интерактивних радионица у којима су учествовали и даровити ученици београдске Математичке и Треће гимназије.

Гости кампера били су и спортисти – прослављени атлетичари Снежана Пајкић и Дане Корица. Атлетска радионица, као и сви други спортски садржаји, били су део обавезних дневних активности.

Сабирањем бодова који су освојени у државама у којима је трчан крос

и поена који су изборени у Ваљеву, дошло се до победника. Најбоље презентације имали су Москва, Будимпешта и Халмштад (Шведска), а у Кросу здравља (деоници од 450 метара) најбољи су били Пале (Република Српска), друга је била Будимпешта, а трећи Београд. Укупни победник и прелазну статуету „Београдски победник“ за 2014. годину по први пут добила је Швајцарска, у којој се Крос Радио-телевизије Србије трчао у свим кантонима.

Генерални покровитељ завршног Кампа и кроса РТС-а за Србе у региону и дијаспори било је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Србије, а организатору, Савезу

МОЗАИК

ОСМОЧЛАНА ЕКИПА БУДИМПЕШТЕ

Српску заједницу из Мађарске на завршном кампу и кросу у Србији шесту годину за редом представљала је екипа Будимпеште, коју су чинили ученици и педагози Српске школе „Никола Тесла“. Након Зајечара, Кладова, Неготина, Сомбора и Пожаревца, сада је ред дошао и на Ваљево.

Врло вредан успех овога пута постигли су: Биљана Сабо, Маја Илић, Петра Јовановић, Урош Рајић, Душан Поповић и Никола Јевтић, док су педагошки пратиоци били Даница Пуповић-Вујић и Властимир Вујић.

атлетских талената Србије, Спортском савезу Србије и РТС-у, велику подршку пружио је и Министарство омладине и спорта, град домаћин Ваљево и овдашња Пољопривредна школа са Домом ученика.

Службену посету Србији, председник Самоуправе Срба у Мађарској Љубомир Алексов, искористио је да посети учеснике овогодишњег завршног Кампа и кроса РТС-а у Ваљеву. Он се врло похвално изразио о свему што је том приликом видео, дао је интервјуе листу Колубарског округа „Напред“, РТС-у и САТ продукцији.

Љубомира Алексова, недавно изабраног заступника српске заједнице у Парламенту Мађарске, у Скупштини општине Ваљево примио је заменик градоначелника Жарко Ковач, задржавши се са Алексовим у дужем срдчаном разговору.

В. В.

Свечано отворене две манифестације на југу Мађарске

Чари лета у бањи Морахалом

Десетак дана, колико ће две традиционалне манифестације на југу Мађарске трајати, биће довољно за све љубитеље гастрономије и добре забаве. По традицији, ове приредбе привлаче и велики број гостију из Србије. Морахалом ће свакако посетити и гости из Темерина, јер се сарадња између два збртимљена

Једанаести фестивал Пешчара и пета Гибаницајага свечано су отворени у познатом бањском градићу надомак Сегедина и трајаће до 13. јула

града остварује у бројним областима живота. Најпре је свечано отворена бицикличка стаза која повезује два насеља Морахалом и Реске, а по-

том су на старом фудбалском игралишту одигране фудбалске утакмице између ветерана из Темерина, Шандорфалве, Руже и Морахалома.

Екипу Темерина предводио је Горан Окљеша, који нам је рекао да фудбалски ветерани из Србије често наступају на оваквим спортским мејданима, а сарадња је најпре кренула са насељем Закањсек. Дружење се проширило и на друга насеља у Мађарској, а са житељима Морахалома је дошло и до братимљења. Током фудбалских утакмица било је и шалвих сцена, а забавно је било и на осталим надметањима.

Приређен је свечани дефиле чланова фолклорних ансамбала и мажореткиња, након чега је следиле наступ играча и дегустација гулаша.

Сутрадан, 5. јула, публика је видела такозвани „Жетвени програм“ у којем су учествовали бројни извођачи, а дан је био крунисан „Жетвеним балом“. За добро расположење гостију побринули су се „Кикиндски бећари“.

И у недељу, 6. јула, било је више догађаја; концерти познатих звезда мађарске поп и рок сцене, као и дегустација вина. Наставак фестивалске манифестације уследиће у Морахалому 11. јула, када ће бити отворена „Улица гибанице“ и одржан Фестивал свадбарских оркестара.

У суботу, 12. јула, биће уприличено пето по реду међународно надметање у припремању гибанице и отворена посебна радионица за припрему овог специјалитета. Серија програма биће крунисана ватрометом.

П. М.

Ветерани из Темерина

Мале мажореткиње

ФЕЉТОН

Цинцари — народ који ишчезава (9)

Запис о цинцарским караванима

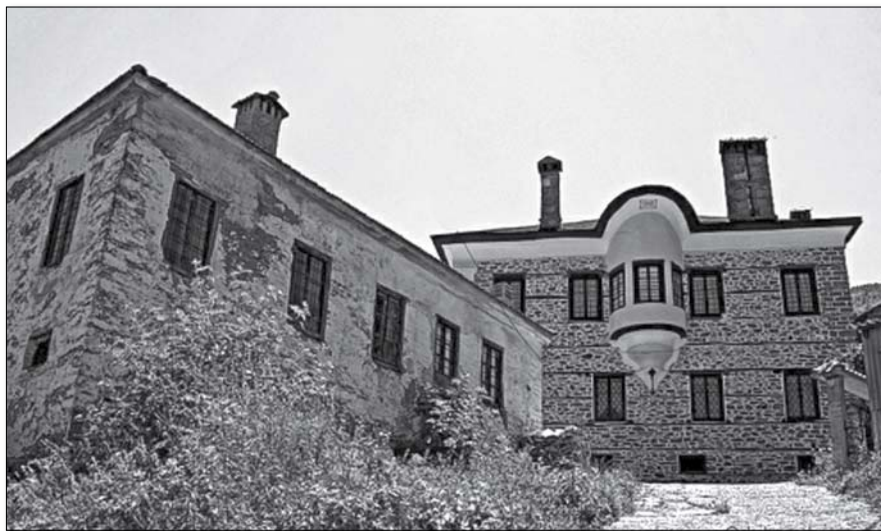
Носећи своје производе на пијаци, Цинцари су схватили да је транспорт робе врло уносан посао, па они постају кирације на добром гласу. О транспортним цинцарским караванима најранији запис срећемо код византијског хроничара Скилице

Описујући устанак македонских Словена 967. године, Скилица на једном месту пише: „Одмах на почетку устанка Самуиловог брата Давида су на путу из Костура за Преспу убили неки Власи, путници“. Имајући у виду да су путовали Власи кирације, може се закључити да су га убили управо они.

Румунски етнолог и путописац др К. И. Истарти је 1911. године у Македонији забележио причу о извесном Јанку Доминију из Охрида који је почетком прошлог века био најпознатији кирација османске империје. Јанку је на својих 150 коња трипут годишње из ових крајева Балкана преносио харач турским султанима.

Исти путописац је забележио да је Јанку, најславнији кирација империје, несрећно скончао свој живот. Незгода се, пише Истарти, догодила пред зиму 1821. године. Његов караван су пресрели друмски разбојници (остаци разбојничке дружине Алипаше Тапелана) и отели највреднији део товара. Кад је газда Јанку, нешто касније, стигао у Стамбол, Велики везир није поверовао у његову причу. Наредио је, „за науку“ потоњим султановим кирацијама, да се Јанку јавно спали, на тргу, наспрам главне палате.

На основу аналогije лако је закључити да су велика насеља и цинцар-

ски градови ницали у подножју планина на којима су живела њихова најпознатија сточарска племена. На тлу данашње Албаније формирали су своју најпознатију престоницу, на далеко чувено и познато Москопоље. Овде ваља поменути Крушево у Ма-

кедонији, које је, без икаквог спорења, најкомпактнија насеобина Цинцара која се одржала до данас.

Упућеност Влаха и Словена једних на друге забележена је у већ спомињаном руском летопису из 12. века. Међутим, та „сарадња“ је најјошљив-

вија за време петовековне владавине Турака на балканском простору. Дошавши на Балкан, Турци су без остатка завели своје право у свим сферама живљења. Прве проблеме почели су да им праве непопустљиви Цинцари. Саживевши се са својим познатим „Правом Влаха“, они су одбили да се повинују законодавству нових господара. У безуспешном натезању са независним горштацима Турци су изгубили битку, али су се послужили лукавством.

Саветници Великог везира потанко су на терену проучили то „Право Влаха“ и открили да његове одредбе неће осујетити „прописе“ Порте. Понудили су Цинцарима њихово „право“, а да заузврат они дају оно што следује ћесару. Договор је брзо постигнут, па су Цинцари почели да плаћају обавезни годишњи данак. За разлику од Цинцара, који су уживали какву-такову аутономију, раја из равничарских предела трпела је неивиђене зулуме. Немоћни да се освајачу оружаном супротставе, земљорадници су масовно напуштали родна огњишта и бежали у планине. Разуме се, горе су, често и нерадо били прихватани, па су при том морали из основа да мењају начин преживљавања и стечене навике. Забележивши ову појаву, која се видљиво одразила на њихов лагодан живот, Турци су подвалу брзо открили и одмах се дали у жестоку потеру за рајом „преобраћеника“. ■

ВРЕМЕПЛОВ

11. јула 1844. — Рођен је Петар I Карађорђевић, краљ Србије (1903–1918) и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (1918–1921). За краља Србије изабран је након мајског преврата 1903. у којем су убијени краљ Александар Обреновић и краљица Драга Машин. Током владавине, поштовао је Устав и парламентарну демократију, а у спољној политици ослањао се на Русију, као и на Француску и Енглеску.

11. јула 1982. — У Београду је умро југословенски писац Мехмед-Меша Селимовић, члан Српске академије наука и уметности. После Другог светског рата био је директор драме Народног позоришта у Сарајеву, уметнички директор „Босна-филма“ и главни уредник „Свјетлости“ („Дервиш и смрт“, „Тврђава“, „Сјећања“).

13. јула 1878. — Завршен је Берлински конгрес, на којем је ревидиран Санстефански мировни уговор. Одлукама Берлинског конгреса Србији су прикључене ослобођене територије на југу, од којих су образовани Нишки, Пиротски, Топлички и Врањски округ, такође, призната јој је и потпуна сувереност.

13. јула 1943. — Четници су у Другом светском рату током битке на Сутјесци, у обрачуна с партизанима код села Врбнице у фочанском крају, заробили и убили писца Ивана Горуна Ковачића и професора Медицинског факултета у Београду др Симу Милошевића. Ковачић је аутор потресне поеме „Јама“ о злочинима хрватских усташа над Србима, а Мило-

шевић више радова из области паразитологије, микрологије и бактериологије.

14. јула 1902. — У Сарајеву је основано српско културно-просветно друштво „Просвјета“.

15. јула 1099. — Крсташи су у Првом крсташком рату освојили Јерусалим и разорили га. Град је после римског разарања 70. године обновио римски цар Хадријан и претворио га у римску војну колонију.

16. јула 1054. — Због сукоба око питања да ли римски папа има примат међу хришћанским поглаварима, дошло је до раскола између римске и цариградске хришћанске цркве. Спор је касније довео до „велике шизме“ и створене су две цркве — источноправославна и западна римокатоличка.

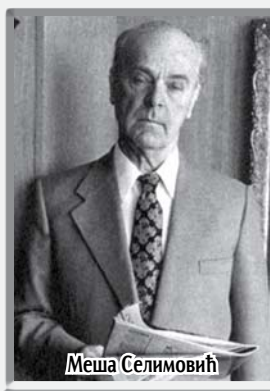
16. јула 1858. — Рођен је српски војвода Петар Бојовић, чувени војсковођа у ратовима 1912–1918.

16. јула 1861. — Основано је Српско народно позориште у Новом Саду.

16. јула 2000. — У Будимпешти је умро песник Ђерђ Петри, један од најпознатијих мађарских дисидената за време комунистичког режима Јаноша Кадара.

17. јула 1928. — Умро је српски геолог и палеонтолог Светозар Радвановић, члан Српске краљевске академије, први министар привреде у Србији (1904–1905). Реформисао је српско рударско и шумарско законодавство, а 1892. је, са геологом Јованом Жујовићем, основао Српско геолошко друштво.

17. јула 1946. — У Београду је погубљен Драгољуб Дража Михаиловић, генерал краљевске југословенске војске и вођа четничког покрета у Другом светском рату. ■

Меша Селимовић

ИМЕНИК

Самоуправа Срба у Мађарској

Тел. 06 1 331 5345

Имејл: ssm@t-online.hu

Веб: www.szerb.hu

Амбасада Србије у Будимпешти

Тел. 06 1 322 9838

Имејл: budapest@amb.srbije.net

Веб: www.budapest.mfa.gov.rs

Културни и документациони центар Срба у Мађарској

Тел. 06 1 269 0100

Имејл: kd.centar@gmail.com

Веб: http://kdc.szerb.hu

Српске недељне новине

Тел. 06 30 477 8233 (секретаријат)

Имејл: nedeljenovine@gmail.com

Веб: www.snnovine.com

Српски педагошки и методолошки центар

Тел. 06 70 434 5576

Имејл: szerbpedkp@gmail.com

Српски институт

Тел. 06 1 782 1639

Имејл: info@srpskiinstitut.hu

Веб: www.srpskiinstitut.hu

Радио програм на српском језику МТВА

Тел. 06 72 518 330

Имејл: radios@radio.hu

Веб: www.radio.hu

Српска самоуправа у Будимпешти

Тел. 06 1 269 0633

Имејл: ssb@freemail.hu

Епархија будимска

Тел. 06 26 314 457

Имејл: ortodox.diocese@serb.t-online.hu

Музеј Епархије будимске

Тел. 06 26 312 399

Имејл: serbmus@serb.t-online.hu

Храм Св. Георгија у Будимпешти

Тел. 06 1 788 0605, 06 30 989 6139

Имејл: otacoran@hotmail.com

Веб: www.hramsveorgijabudimpesta.rs

Српско позориште у Мађарској

Тел. 06 30 653 1871

Имејл: szinhaz@szerb.hu

Веб: http://szinhaz.szerb.hu

Српска школа „Никола Тесла“

Тел. 06 1 351 6550

Имејл: szerbisk@freemail.hu

Веб: http://nikola-tesla.net

Српска основна школа у Батањи

Тел. 06 68 456 006

Имејл: szerb-iskola@freemail.hu

Веб: www.szerbek-battonyan.hu

Српска основна школа у Десци

Тел. 06 70 233 3821

Српска основна школа у Ловри

Тел. 06 24 482 583

Радио Јужни ветар, FM 98.0 и 91.6

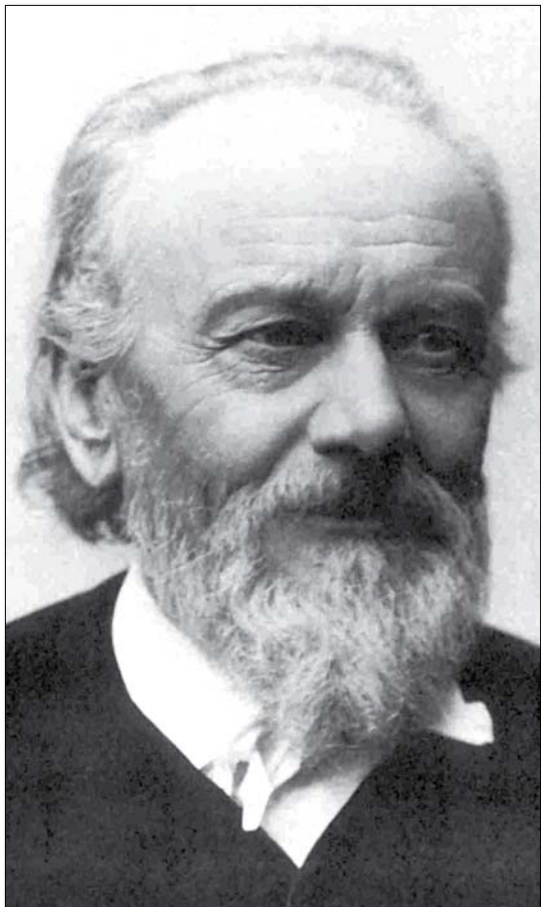
Тел. 06 20 499 5014

Имејл: radiojuzni@gmail.com

Веб: www.radioszentendre.hu

Печујске приче (16)

Први пословни кораци Вилмоша Жолнаија

Вилмош Жолнаи

„Сине, у пословању заборави родбинске везе. Посао је посао!”, одбруси Миклош Жолнаи, искусни трговац и испративши Вилмоша, залупи за њим врата продавнице...

Још сам на самом почетку. Тек ми је сада постало јасно шта би се све још могло створити”, рекао је на самрти печујски керамичар Вилмош Жолнаи. Астматични кашаљ није му дозволио да доврши реченицу и на миру посматра своја остварења од еозина која је за ту прилику поставио на обличјни сто-чић.

Целога живота ра-збарушен и енергичан, није много водио рачуна о минувим данима. Био је опчињен су-трашњицом. Међутим, од како је у својој седамдесет и петој години легао у постељу, у снове му је све че-шће навраћао отац. Он му је и сада, након то-лико година од упоко-

јења, замерао што није наследио љубав према трговини. Није помогло ни то што је Вилмоша већ у својој једанаестој години узео поред себе, у ду-ћан, и што га је о свом трошку шко-ловао у бечком Политехникуму. Уз-луд га је слао да изучи занат по трго-винским кућама Дрездена, Беча, Минхена и Франкфурта. Вилмош је био и остао сањар. У слободно време неуморно је сликао и усвајао тајне ликовне уметности.

Отац је био дубоко уверен како уметност уопште не служи ничему корисном на свету. Веровао је, а стога је често и пребацивао Вилмошу, да сврха уметности није ништа друго но пуко трагање за излишним оправдањем ца-балебароша за нерад. Такав став, и то сваки пут када би се повела реч о то-ме, образлагао је разним практичним примерима. „Господе, како је сулуда идеја бојама убрљати и упропастити једно квалитетно платно!”, снебивао се често Миклош Жолнаи.

Када је Вилмош навршио двадесет и пет година, отац му је подарио про-давницу чији је излог гледао према печујском Главном тргу. Млади вла-

сник дућана је, за почетак послова-ња, од оца позајмио још пет хиљада форинти. Строги Миклош Жолнаи изашао му је у сусрет. „Дајем ти тра-жени новац уз пет одсто камате”, ре-че приликом потписивања уговора промућурни отац. Изненађени Вил-мош му је отворено замерио што му тражену своту позајмљује као било ком странцу. „Сине, у пословању за-борави родбинске везе. Посао је по-сао!”, одбруси искусни трговац и ис-пративши Вилмоша, залупи за њим врата продавнице.

Већ почетком 60. година XIX века, млади Жолнаи је успео да врати оцу позајмицу и да почетни капитал уве-ћа са двадесет и пет хиљада форин-ти! Осим успешно вођене трговине купио је и виноград са жељом да се опроба и у производњи квалитетног вина.

Година 1865. остала је забележена као пресудна. Вилмош је тада од бра-та Игнаца откупио мануфактуру цре-пова која је била пред банкротом. Та-ко је остварио давнашњу жељу да се бави једном врстом ликовне уметно-сти. Постао је грнчар. Упијао је тајне древног заната, обилазио искусне мајсторе, учио геологију и трагао за новим мајданима глине. Кажу, испро-бао је чак седамдесет врста глине. Неки су запазили како с посебном па-жњом додирује и узима меку глину у руку, како је потом дланом милује и прстима опипава. Било је и таквих ко-ји су то упоређивали са миловањем женских груди и бедара. (...)

Драгомир Дујмов

ЖИВОТНИ СТИЛ

Саветовалиште за родитеље

Резултат „хиперродитељства” – стрес у породици

У савременом, материјалном све-ту одраслих, посебно се цене кућа, посао, савршен изглед, па и родитељи желе тако савршену де-цу, да би употпунили ову слику. И анализе стручњака у свету показују да данашње маме и тате, више него икад у историји, живе кроз своје по-томке, форсирају оно што они сами заправо желе и опчињени су потре-бом да буду успешни на свим пољима. Висока очекивања амбициозних мама и тата могу негативно да утичу на децу и спрече их да уживају у де-тињству и младости. Психолози упо-зоравају да, када одрасту, такве лич-ности неће бити самосталне, јер им је најранији период живота протекао према распореду који су им одреди-ли родитељи. И стално надгледање, док се играју и забављају са својим пријатељима, контрапродуктивно је, ускраћује им слободу и креативност.

Стручњаци упозоравају да су од-расли данас превише концентрисани на то да елиминишу све опасности и ризике, болове и неуспехе из живота своје деце. Па, како да се касније у животу изборе за своја права или по-беде у расправи, ако су увек имали подршку старијих који су водили њи-хове „битке”? Психолози сматрају да такве личности неће смети да ризи-кују, ни да се старају о себи, када од-расту. Заузети организовањем, над-гледањем, мерењем и поправљањем свега што деца раде, родитељи су за-

Родитељи се труде да деци обезбеде најлепше и најбоље услове за одрастање, али шта то тачно подразумева: да ли је боље попуњавати им слободно време часовима клавира, језика, тренинзима или пустити их да безбрижно уживају у детињству и тинејџерском периоду?

боравили да свет треба да прилагоде деци, а не обрнуто.

Последњих година се „споро ро-дитељство” враћа на сцену. Оно нас учи да је детињство пут до одра-слих, а не пројекат. Налаже да се уради права ствар у правом тренут-

ку, дозвољава клинцима да истражу-ју свет и постепено откривају себе, своје слабости, врлине и мане. Омо-гућава им да спознају своје таленте, све оно у чему су добри, али без при-тиска. Родитељи су ту да их подрже, али и да се измакну, повуку, одуста-

ну од контроле и дозволе им да буду деца. Пре свега, да уживају заједно са њима у њиховом одрастању и му-дро искористе своје време. Дају им могућност да направе грешке и лоше изборе, јер ће када одрасту бити ја-чи, упорнији, пошто су извукли поуке из неуспеха.

„Споро родитељство” омогућава најмлађима да буду срећни и задовољни, да се снају у животу. Маме и тате које то примењују, поштују своје малишане и верују им, тврде струч-њаци. Пуштају их да се играју и уче кроз игру, дају им слободу да истра-жују и користе машту. Исто тако им дозвољавају да изаберу професију. Они примењују основна начела роди-тељства и обезбеђују здраве оброке, довољно сна, време за игру и разби-бригу, слободу да истражују свет, могућност да изаберу животни пут. На крају, најважније је да децу воли-те, пружите им нежност и пажњу, без условљавања.

Психолози саветују савременим мамама и татама да се опусте, балан-сирају између превише и премало. Ако мало успорите ритам, видећете да ће деца бити здравија емоционал-но, физички и ментално. Када учите-љица каже да је ваше дете таленто-вано за цртање, немојте одмах да тражите учитеља сликарства, код ко-га ће се усавршавати. Ако нови Пика-со лежи у њему, будите сигурни да ће наћи начин да се испоји. ■

НЕВЕН

Радови ђака Српске основне школе „Никола Тесла“

Моја мама се зове
Далиборка

Моја мама Далиборка има 35 година. Она је плавокоса и има смеђе очи. Она воли псе. Воли мене и моју браћу. Моја мама је стално ту када ми нешто треба. Мама увек спрема лепу храну. Поносна је на моје добре оцене, а када добијем лошу оцену, она увек каже: „Нема везе, поправићеш ти то!“

Зато ја волим своју маму. Желим да живи наредних сто година.

Давид Малбаша,
4. разред

Моја мама ме јако воли

Моја мама има зелене очи, коса јој је плава и носи минђуше. Воли када јој донесем добре оцене. Моја мама

је јако паметна. Када нисам добра, она мало повиси тон. Она вози плави ауто. Кад сам била мала, знала сам где је мали дућан и обично бих рекла мами: „Ђао мама, дај ми паре за сунцокрет“. Ја никада у животу не бих мењала своју маму!

Енола Тришић,
4. разред

више време са мном, али мора и да ради. Она је успешна, добродушна, љубазна, лепа, уредна и брижна. Мене чува и пази као своју „малу веверицу“. Њене омиљене животиње су: пас и коњ.

Моја мама је најбоља на свету.

Нађа Ибрахим,
4. разред

Најлепша мама на свету – моја мама!

Мајка

Моја мама се зове Јелена. Она има 34 године. Волим када сам са њом. Моја мама има нежне руке, као крзно малог белог зеке. Њене очи су као очи тужног куце, али моја мама није тужна, увек је насмејана. Кад сам поред ње, а и тада када нисам, моја мајка брине о мени. Она брине о мени и кад сам здрава и када сам болесна. Кад сам у школи, или негде другде, стално мислим на њу. Увек ми даје савете и каже да се поноси мном, јер сам добро дете. Моја мајка кува укусна јела и меси најбоље колаче. Моја мама зна много тога. Мама волим те! Буди увек поред мене!

Анђела Вукмир,
4. разреда

Моја мама

Моја мама се зове Биљана Малић. Она има 38 година. Има зелене очи и плаву косу. Воли када сам срећна и када добро учим. Понекад се шалимо. Волим када је срећна и када је са мном. Мама се труди да проводи што

Јако волим своју маму

Моја мама има смеђу косу и очи. Она је нижег раста и мало пунија. Моја мама је рођена у мају месецу и има 38 година. Волим је, мада ми некада брани да много времена проводи пред компјутером. И она воли мене и воли да добро учим. Моја мама воли сладолед и воли да спава. Мама све ради, купује, пере и спава.

Жомбор Шајо,
4. разред

Моја мама

Моја мама има тридесет и пет година и воли црну боју. Она има зелене очи и црну косу. Воли да спава, али и да иде на вежбе. Моја мама јако воли чоколадну тарту. Она нема много слободног времена, јер много ради. Најчешће само увече има слободног времена. Желим да обрадујем маму, учим да добијем петице, желим да јој помогнем и да јој не сметам када нешто ради.

Зора Јеленчић,
4. разред

МЛАДИ ЗА МЛАДЕ

КОНЦЕРТ

Друго лице Хјуа Лорија

Мађарска публика имаће прилику да 19. јула, у Будимпештанском конгресном центру, види једно сасвим другачије лице Доктора Хауса (Doctor House), циничног, ироничног, али шармантног лекара из истоимене серије. Хју Лори (Hugh Laurie), у свету познат пре свега као глумац, постаје све успешнији и као музичар, у шта ће се овдашња публика ускоро уверити. У мађарској престоници он ће наступити са својим бендом „Де Купер Ботом бенд“ (The Copper Bottom Band) у сарадњи са Оркестром „Модерн Арт“ (Modern Art Orchestra).

Хју Лори, који је играо једну од главних улога у хумористичкој серији *Црна гуја* и сарађивао са мега-популарним „Мистер Бином“, односно, Роуаном Аткинсоном (Rowan Atkinson), недавно је јавно признао да је главна улога у америчкој серији *Хаус* била права ноћна мора.

Ипак, за њу је добио два „Златна глобуса“ и зарађивао је 380.000 долара по свакој епизоди. Данас, популарни британски глумац рад на поменутом пројекту описује као „златни каваз“ у којем је цезнуо за неколико слободних дана. За време снимања ове серије, глумац је живео у Лос Анђелесу, а његова супруга са децом боравила је у Британији.

Почеци Лоријеве глумачке каријере датирају из 1980. године у Един-

бургу. На тамошњем Фестивалу „Фринџ“ (Fringe Festival) упознао је Стефана Фраја (Stephen Fry) са којим је касније успешно сарађивао у комичној серији, у Би-Би-Си продукцији, која је носила назив *Мало Фраја и Лорија*. Хју и даље остаје у свету хумористичких серија, али и у филмовима попут „Разум и осећајност“, „Експлозије за Нову годину“, „101 Далматинац“ и други.

Лори је сам научио да свира клавир и то је најпре био само хоби. Своју зрелост и озбиљност на овом пољу показао је албумом који је издао пре три године под називом *Let Them Talk* (Let Them Talk). Композиције у

стилу блуза постале су светски познате, чак су и на листи *Билборд блуза* (Billboard blues) доспеле на прва места. Подстакнут тиме, прошле године је издао свој други албум по реду, *Дигниш иш рејн* (Didn't it rain). На албуму се налазе нумере В. Ц. Хендија (W.C. Handy) и Џели Рола Мортонa (Jelly Roll Morton) из најранијих периода блуза, али и Др Џона (Dr. John), наследника овог правца. Албум је

одабрао да свира блуз, Лори одговара у свом стилу:

„Радије не бих рекао ништа. Нека овај албум покаже да сам ја припадник енглеске средње класе, који на најприроднији начин урања у мистику музике, чија је домовина јужно подручје Америке. Једини изговор може да буде то што сам проверавао шта значи појам *аушентично*. Питам се да ли је довољно аутентично када амерички глумац игра Шекспирову улогу, или када се један Енглец увуче у улогу америчког доктора? Толико о томе.“

На концертним бинама Хју Лори не престаје да изненађује своје фанове. Онако како је то навикао у улози доктора Хауса, неретко изведе нешто што ће да се памти. Последњи пут се појавио у костиму Бахуса, бога вина, и на карневалску публику Њу Орлеанса просипао новчиће, на којима се налазио утиснут његов лик.

Није, међутим, то крај интересовања овог мулти-талентованог уметника. Када се засити глуме и свирања узима перо и напише књигу. Пре три године је објавио криминалистички роман под насловом који би се могао превести „Онај кога увек зезну“.

Концерт је заказан за суботу 19. јула, са почетком у 18.30 часова. Цене улазница се крећу у распону од 10.000 – 25.000 форинти.

Катарина и Ренато

промовисан и светском турнејом; концертне дворане од Сједињених Америчких Држава, преко Европе, па све до Бразила и Новог Зеланда биле су препуне.

На питање зашто је један Енглец

ФЕСТИВАЛ РИБЉЕ ЧОРБЕ У БАЈИ

Од 10. до 12. јула 2014.

Традиционална кулинарско-забавна манифестација са бројним програмима на главном градском тргу очекује вас и ове године!

ХРАМ СВ. ГЕОРГИЈА У БУДИМПЕШТИ

**РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА
ЗА ЈУЛ 2014.**

11. 07. Вечерње – у 18.00 ч.
12. 07. Св. Литургија – у 10.00 ч. (Петровдан)
19. 07. Вечерње – у 18.00 ч.
20. 07. Св. Литургија – у 10.00 ч.
27. 07. Св. Литургија – у 10.00 ч.

ЈУТРЕЊЕ СЕ СЛУЖИ СВАКОГ ДАНА У 7.30 ч.

За све информације тел. +36 30 989 6139
www.hramsvgeorgijabudimpesta.rs
Протојеромонх Зоран Остојић, парох

МАЛО СМЕХА**АФОРИЗМИ**

*Атентатор је последња тиранинова жртва.

*Ако слободу не ослободиш, она тебе не може.

*Дотакосмо дно, и гле, одмаче се дно!

*Некад се за такве ствари ишло на робију, данас не мора нигде да се иде.

*Пријатељство се стиче искреношћу, а неискреношћу одржава.

*Шта човек не сме да каже, то је на тај начин рекао.

*Европа нема алтернативу! И још много, много тога.

*Власт је свој највећи противник, када је на власти.

Зоран Ранкић

**ПУТОВАЊЕ НА ЗЛАТИБОР
И ПОСЕТЕ ЗНАМЕНИТОСТИМА
У ОКОЛИНИ**

Од 11. до 14. септембра 2014.

1. дан (11. септембар):

БУДИМПЕШТА – СЕГЕДИН – ЗЛАТИБОР

Полазак из Будимпеште у раним јутарњим часовима. Успутна краћа задржавања ради одмора. Долазак у Тополу. Обилазак Карађорђевог конака и старе цркве. Потом обилазак цркве Светог Ђорђа на Опленцу. Наставак путовања на Златибор. По доласку, смештај у хотел, вечера, ноћење.

2. дан (12. септембар): **ЗЛАТИБОР**

Доручак. Одлазак у Дрвенград. Обилазак етно села које је осмислио режисер Емир Кустурица. Одлазак на Кадињачу и обилазак спомен-парка. Повратак у хотел, вечера, ноћење.

3. дан (13. септембар): **ЗЛАТИБОР**

Доручак. Одлазак на локалну пијаву, а потом посета манастиру Милешева. Повратак у хотел, вечера, ноћење.

4. дан (14. септембар): **ЗЛАТИБОР – СЕГЕДИН**

Доручак. Полазак за Мађарску. Обилазак манастира Сретење Господње (налази се на заравни изнад врха Овчара, на извору Короњског потока) и манастира Свете Тројице (налази се на падини Овчар). Наставак путовања за Мађарску. Успутна краћа задржавања ради одмора.

Цена аранжмана: 150 евра по особи

Аранжман обухвата: Смештај у Специјалној болници „Чигота“ на Златибору у двокреветним собама на бази полупансиона (вечера, ноћење, доручак), улазнице за комплекс у Тополи и на Опленцу, улазницу за Дрвенград и услуге стручног водича.

Главни организатор путовања је Самоуправа Срба у Мађарској. За детаљније информације можете се обратити на телефон секретаријата 06 1 331 5345 или на мобилни телефон 06 30 506 3144 (Борис Бекић). Заинтересовани који станују у јужним крајевима Мађарске (Сегедин, Батања...) за детаљније информације могу се обратити на тел. 06 70 234 3235 (Јелена-Сеја Фаркаш).

**ПОЗИВ У ЧОБАНАЦ,
НА ИЛИНДАНСКУ ПРОСЛАВУ**

Срдечно вас позивамо на традиционалну илинданску прославу, која ће се одржати у недељу 3. августа 2014. године у Чобанцу.

Прослава почиње у 10.00 часова богослужењем на бунарчићу, након чега у 14.00 часова следи освешћење и предаја обновљеног Дома народности „Еуген Думча“, уз пригодан културни програм.

У 17.00 часова у српској цркви у Чобанцу одржаће се вечерње богослужење уз освешћење славског колача и кољива.

Од 18.00 часова у црквеној порти почиње народно весеље у оквиру којег наступа КУД „Рузмарин“ из Чобанца.

**ПРАТИТЕ ДНЕВНО ИЗДАЊЕ СНН-а
НА ИНТЕРНЕТУ****WWW.SNNOVINE.COM****ИНФО СЕРВИС****ОБАВЕШТЕЊЕ**

Организатори Веронаучног кампа Епархије будимске очекују пријављену децу у недељу 13. јула од 15 часова у будимпештанском Текелијануму (Улица Вереш Палне), где ће малишани бити и смештени. Прошлогодишњи учесници моле се да са собом понесу и мајице, које су тада добили.

Српско позориште у Мађарској и село Ловра позивају вас на манифестацију

ДАНИ ПОЗОРИШТА И КУЛТУРЕ

Летња позорница у Ловри
од 24. до 27. јула 2014.

Програм:

➤ 24. јул (четвртак) у 20.30 ч.

Српско позориште у Мађарској

Петар Милошевић:

ТИЊА КАЛАЗ

(мултимедијални перформанс)

Играју: Баба Х – Катица Шокац,

Кузина – Зорица Јурковић

Пајо Јурковић – Тибор Ембер,

Митке Миткереш – Милан Рус

Аутор – Јосип Маториц

Режија: Петар Милошевић

➤ 25. јул (петак) у 20.30 ч.

Српско позориште у Мађарској

Бела Пинтер:

ГАД

Превод и режија: Милан Рус

Играју: Зорица Јурковић, Марица Мандић,

Катица Шокац, Јосо Маториц, Тома Принц,

Бранимир Ђорђевић, Тибор Ембер,

Катарица Бачи, Ратко Краљевић

Асистент: Катарица Бачи

Сцена, костими, музика: Милан Рус

Цена улазнице: 1000 фт

➤ 26. јул (субота) у 20.30 ч.

Иштван Мико – Иштван Киш Пал:

ВЕСЕЛЕ ВИНОПИЈЕ

(кантата)

Учествују: Иштван Мико, Милан Рус, Калман Шуха,

Петер Бенке, Золтан Борош, Петер Ђери, Јожеф Курко

„Мушки хор Мушице“ из Сексарда

Уметнички директор: Петер Лањи

Цена улазнице: 2000 фт

➤ 27. јул (недеља) у 20.30 ч.

Аматерско позориште**и Центар за културу Ковин**

Александар Поповић:

РАЗВОЈНИ ПУТ БОРЕ ШНАЈДЕРА

(сценска карактеристика у четири ставке)

Режија и адаптација: Јован Грујић

Лица: Бора Шнајдер – Љубомир Радовић

Селимир – Пеђа Булатовић

Пикља Ширгић – Милан Живковић

Витомир Камбасковић – Илија Марковић

Шпира Клонфер – Васа Живковић

Милоје – Александар Поповић

Лина, рођена Перекитка – Ивана Грбовић

Розика – Делија Топаловић

Цена улазнице: 1000 фт

Улазнице за све представе можете купити на лицу места!

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ
СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ♦ Издавач: Канцеларија Самоуправе Срба у Мађарској ♦ За издавача: др Јадранка Гергев ♦ Главни и одговорни уредник: мр Драган Јаковљевић ♦ Фотојурорисер: Иван Јакшић ♦ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ♦ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat Hivatala, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ♦ Имејл уредништва: nedeljenovine@gmail.com ♦ Web: www.snnovine.com ♦ Графички прелом листи: Карољ Сабо, Петер Ковенц ♦ За штампању Alfa Press Design Kft: Ференц Ибш ♦ Текстуалне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текста у складу са расположивим новинским простором. ♦ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ♦ HU ISSN 2061-0238

СА ЛИЦА МЕСТА

Помашки фестивал има за циљ да очува мултиетничност, односно културе које су обогатиле северни предео Мађарске, познат као Дунавска окука.

Осим већинског мађарског становништва, ту вековима живе и Срби, Немци, Словаци и Роми

Фестивал народности одржан је 7. јуна, у дворишту Немачког дома културе (Német Közösségi Ház), у центру Помаза. Манифестација може да се похвали традицијом дугом две деценије, а ове године одржан је двадесет први по реду фестивал. Организатори су приредили садржајан и веома занимљив трочасовни програм.

Примарни циљ фестивала је очување мултиетничности и култура које су обогатиле ове крајеве. Од давнина

XXI народносни фестивал Дунавске окуке

Ансамбл „Вујичић” и КУД „Опанке” представили српску фолклорну баштину

једничком језику — поносно нам прича једна присутна бака.

— Никада се нисмо свађали — упала јој у реч друга.

Како би се ова лепа традиција одржала и миран суживот уз узајамно поштовање наставио, потребно је људе упознати са културом њихових суседа. Фестивали овог типа су управо зато неопходни. Почетак јуна је, већ по традицији, резервисан за овај догађај. Иако је ове године, по првобитном плану, програм требало да буде одржан у каснијем термину, организатори су били принуђени да га помере како би испунили критеријуме конкурса путем којег је делимично финансиран.

XXI народносни фестивал Дунавске окуке окупио је житеље Помаза и околних места, различитог узраста. У програму су учествовала деца из помашких вртића, ансамбли младих људи, али и старији, искусни мајстори. Фестивал су отворили малишани

других народности из овог краја. Дувачки састав „Маквирог” (Mákvirág) из Уметничке школе Телеки-Батаи (Teleki-Wattay Művészeti Iskola), на челу са професором Ласло Јанком, извео је неколико немачких композиција.

Поред њих, у програму је учествовао и добитник „Кошутове награде”, Ансамбл „Вујичић”, који је изнова публици освојио виртуозношћу и духом. Иако нису учествовали сваке године, „Вујичићи” су ту од самог почетка и оснивања фестивала. Чланови оркестра истичу да их многе ствари везују за Помаз, како порекло, тако и испреплетени животни токови и музичка каријера.

Њихов двадесетоминутни наступ присутне је враћао у минула времена, забележена од стране нашег прославленог етномузиколога Тихомира Вујичића. Поред упознавања присутних са мелодијама Јужних Словена, које је Тихомир Вујичић уврстио у своју збирку, оркестар је извео и низ мелодија из банатске регије, које је Бела Барток записао давне 1912. године приликом свог боравка на тим просторима. Такође, „Вујичићи” су публици представили и инструменте који се везују за аутентично извођење

ње српских и јужнословенских мелодија.

Лепоту српског кола на достојан начин представили су чланови помашког КУД-а „Опанке”. Најмлађа група ансамбла представила је „Влашке игре” у аутентичној ношњи. Након њих, наступили су старији чланови ансамбла изводећи кореографију „Пчиња”, Љубомира Вујчина, дугогодишњег кореографа-сарадника из Врбаса.

— Недавно смо прославили тридесетогодишњицу, што је за нас био велики корак. Овај фестивал је један од сталних програма ансамбла и на њему смо присутни од самог оснивања — похвалила се Аница Шошић, вођа ансамбла.

На позорницу су затим ступили помашки ватрогасци. Чланови Дувачког оркестра били су у свечаним униформама. На репертоару фестивала био је и наступ малишана из забавишта и основаца из Чобанца.

Организатори су учесницима, након наступа, уручили графике Иштвана Бојкија (Bolyki István), као и захвалнице за учешће у овогодишњем програму, у нади да се поново сретну.

Катарина и Ренато Вујаковић

је познато да је „окука Дунава” позната по шароликој етничкој структури. Поред већинског мађарског становништва, ту живе припадници различитих народности, па овај предео пружа дом Србима, Немцима, Словацима и Ромима.

— Увек смо знали како да се јавимо комшији и да мало попричамо на за-

немачке групе Помашког забавишта, који су, обучени у народне ношње, извели дечје песмице са плесом. Подршку малишанима, извођењем неколико канона, пружиле су васпитачице, окупљене у Хор „Естерланц” (Eszterlánc).

Водитељ програма је нагласио да хор на репертоару има и низ песама

ПОДРШКА ГРАДСКЕ И МАЊИНСКИХ САМОУПРАВА

Председница Немачке народносно самоуправе, Марија Катона Славикне, објаснила је за наш лист да је Помашко немачко народносно културно удружење од самог почетка преузело на себе организацију овог догађаја.

— Сваке године имамо велику подршку Градске самоуправе, као и мањинских самоуправа из Помаза, и фондација. Трудиле смо се увек да обезбедимо учешће и неког госта, што нам сада није пошло за руком. Ипак, изузетно смо задовољни програмом, јер су наступи присутних били на изузетном нивоу, независно од њиховог узраста. Посебно бих истакла стручну помоћ Музичке школе и њихове фондације Сесџире музе (Testvérműzsák Alapítvány), коју смо имали током организације фестивала — истакла је за СНН Марија Катона Славикне.

